

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

А. БУДНІК, М. АРГІРОВА

Іноземна мова
(Українська мова як іноземна)

Методичні рекомендації для самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня IV року навчання
спеціальності 222 «Медицина»

Одеса – 2021

Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
протокол № 2 від 18 жовтня 2021 року)

Рецензенти:

Кон О. О. – кандидат філологічних наук, доцент, декан історико-філологічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Мусій В. Б. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального та слов'янського літературознавства Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Буднік А., Аргірова М.

Методичні рекомендації для самостійної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня IV року навчання спеціальності 222 «Медицина». Одеса, 2021. 37 с.

Методичні розробки призначено для інокомунікантів, які навчаються за спеціальністю 222 «Медицина». Складаються із завдань комунікативного характеру, практичних завдань для систематизації набутих знань, відпрацювання теоретичного матеріалу для самостійної роботи.

© Буднік А., Аргірова М., 2021
© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2021

Від авторів

Методичні рекомендації з дисципліни «Іноземна мова (Українська мова як іноземна)» для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» 4-го року навчання укладено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Іноземна мова (Українська мова як іноземна)». За основу було взято мовленнєві та комунікативні завдання й таблиці із посібників І. Вальченко, Я. Прилуцької, А. Силки, Р. Жангазинової, С. Кусяк.

Завдання скеровано на формування у студентів комунікативної й мовленнєвої компетенції, що необхідно для рішення професійних завдань у країні навчання, забезпечення їхніх комунікативних потреб у різних сферах спілкування: науковій (для отримання конкурентоспроможної підготовки за обраним фахом), суспільно-політичній і соціально-культурній (для належної адаптації та повноцінного орієнтування в новому соціально-культурному середовищі, особистісного культурного зростання), побутовій (для задоволення потреб повсякденного життя), а також для виховання гармонійної особистості, що здатна до міжкультурного діалогу.

МОДУЛЬ 5. Функціонально-семантична основа навчально-професійного дискурсу (стратегії і тактики спілкування лікаря з хворим)

Змістовий модуль 17. Моделювання й репрезентація аргументованого повідомлення.

Тема 1. Розпитування хворого при захворюваннях дихальної системи. Науковий стиль мовлення. Мова і культура мови.

План.

1. Науковий стиль мовлення.
2. Мова і культура мови.

Мета: ознайомити студентів із елементарними поняттями медицини; сформуванню вміння давати визначення різним медичними поняттям; удосконалювати навички читання текстів із медицини, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Основні слова і терміни, які функціонують у текстах теми «Медицина: що вивчає медицина».
2. Граматичні конструкції з окресленої теми.
3. Визначення основних медичних понять теми.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Самостійно знаходити у тексті чи словнику та формулювати визначення певних медичних понять.
2. Читати і відтворювати граматичні конструкції, які функціонують у текстах теми «Медицина: що вивчає медицина».
3. Відповідати на запитання з обраної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. Знайдіть у словнику значення слів і запишіть їх у зошит:

Річка, створювати, глибокий, море, гора, ліс, розвиватися, поле, птах, звір, харчуватися, комаха, кущ, трава, гриб, небо, широкий, хмара, Сонце, густий, Місяць, зірка, вмирати, нежива, природа, дихати, тіло, рослина, істота, високий, камінь, жити, виріб, перебувати, рости, ознака, розмножуватися, живий, багатогранний, яскравий, класифікація.

Завдання 2. Утворіть словосполучення «прикметник + іменник» в однині і множині:

Глибокий, яскравий, живий, неживий, різноманітний, густий, широкий, високий, зелений, білий, синій. Річка, море, гора, ліс, поле, кущ, трава, небо, хмара, Сонце, Місяць, зірка, природа, тіло, рослина, істота.

Завдання 3. Прочитайте текст і графічно відтворіть класифікацію. Наведіть приклади.

Довкілля.

Навколо нас знаходиться красивий і різноманітний світ. Це – довілля. Тут є широкі річки, глибокі моря, високі гори, густі ліси, зелені поля. Там живуть птахи, риби, звірі, комахи та ростуть дерева, кущі, трави, гриби. Якщо ми дивимося на небо, ми бачимо білі хмари, Сонце, Місяць, яскраві зірки. Все це – природа. Всі природні тіла поділяються на дві великі групи – живі та неживі. Рослини, тварини, гриби – це істоти. Вони дихають, харчуються, ростуть, розвиваються, розмножуються, вмирають. Сонце, Місяць, зірки, хмари, вода, каміння – це нежива природа. Неприродні тіла створює не природа, а людина. Це її вироби. Люди роблять їх, щоб жити і працювати.

Завдання 4. Назвіть ознаки, які вказують на істоту – неістоту.

Завдання 5. Складіть питання до тексту (мінімум - 3). Поставте ці питання одногрупникам.

Завдання 6. Складіть речення.

1. Істоти, неприродні, поділяються, все, природні, на, і.
2. Істоти, живий, складати, природа.
3. Сонце, неживої, камені, природа, Місяць, складати, вода, хмари, зірки.
4. Створювати, природа, істоти, природні.
5. Неприродних, людина, істоти, створювати.
6. Перебувати, річка, зелений, гори, поля, високий, глибокий, навколо нас, море.
7. Дихати, істота, розвиватися, харчуватися, неживої, розмножуватися, рости, вмирати.

Завдання 7. Прочитайте текст і знайдіть відповіді на запитання:

1. Чим займається наука?
2. Чи є у науки мета? Яка?
3. Які науки про природу ви знаєте?
4. Які науки про людину і суспільство ви знаєте?
5. На які розділи поділяється фізика?
6. На які розділи поділяється біологія?
7. Хто створює науку?
8. Що роблять вчені?
9. Що вивчають фізик, математик, біолог, хімік, соціолог, економіст і лінгвіст?

Що таке наука?

Наука – це теоретичні та практичні знання про світ, вона отримує, обробляє, систематизує знання про світ. Мета науки – отримувати справжні знання про світ. Науку можна розподілити на науки про природу і науки про людину і суспільство. Фізика, хімія, біологія – це науки про природу. Історія, соціологія, економіка, лінгвістика – це науки про людину і суспільство. Науки можуть мати розділи, розподілятися на частини. Наприклад, фізика розподіляється на механіку, електродинаміку, оптику тощо. А біологія – на анатомію, зоологію, ботаніку тощо. Науку створюють учені. Вони збирають, систематизують і аналізують факти. Фізик – це вчений, який вивчає фізику, математик – це вчений, який вивчає математику. Біолог вивчає біологію, хімік – хімію, соціолог – соціологію, економіст – економіку, лінгвіст – лінгвістику.

Тема 2. Розпитування хворого при захворюваннях серцево-судинної системи.

План.

1. Компоненти змісту і структури тексту (на прикладі тексту за фахом студента).
2. Структурні елементи і їх значення для композиції тексту.

Мета: ознайомити студентів із фаховими текстами; сформувати вміння давати визначення різним медичними поняттям, які є у текстах; навчити читати

тексти з медицини, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Основні слова і терміни, які функціонують у текстах з теми «Медицина».
2. Граматичні конструкції, які є у цій темі.
3. Визначення основних медичних понять теми.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Самостійно знаходити у тексті чи словнику та формулювати визначення певних медичних понять.
2. Читати і відтворювати граматичні конструкції, які функціонують у текстах з теми «Медицина: що вивчає медицина».
3. Відповідати на запитання з обраної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. Поясніть різницю в значенні ознаки в словосполученнях.

тяжкий вантаж – вантаж є тяжким, легкий вантаж – вантаж є легким.

Завдання 2. Поясніть значення слів.

укорочення, короткочасний, дозування.

Завдання 3. Визначте, від яких слів утворені іменники.

Витягування, потовщення, стомлення, скорочення.

Завдання 4. Прочитайте текст, звертаючи увагу на тему та мікротему.

М'ЯЗЕВИЙ ТОНУС, СИЛА І РОБОТА М'ЯЗІВ

М'язи людини не бувають повністю розслаблені, вони завжди в стані деякого напруження, так званого м'язового тонусу. При цьому повільні рухові одиниці м'язів скорочуються з невеликою частотою і підтримують визначене положення тіла в просторі – позу, необхідну для здійснення фізичних

короткочасних рухів. М'язовий тонус завдає труднощів хірургам. Після перелому стегна необхідно забезпечити витягування ноги, щоб кістки зрослися.

Без витягнення під дією м'язового тонуку кістки зростуться неправильно, що призведе до вкорочення ноги. М'яз при своєму скороченні здатний підняти великий вантаж, маса якого у багато разів перевищує масу самого м'яза. Сила м'яза вимірюється тим максимальним вантажем, який він не годний підняти. Залежить сила м'язу від числа м'язових волокон, що складають цей м'яз, і товщини цих волокон; вони прямо пропорційні фізіологічному поперечному перерізу, тобто сумі поперечних перерізів всіх волокон, що до неї належить. У м'язах з поздовжньо розташованими волокнами фізіологічний поперечний переріз збігається з анатомічним – площею поперечного розрізу м'яза, проведеного перпендикулярно його довжині. У перистих і косих м'язах фізіологічний перетин більше і відповідно більшою є м'язова сила. Сила м'яза, розташована на 1 см його фізіологічного поперечного перерізу, називається абсолютною м'язовою силою. Для м'язів людини вона становить 5-10 кг.

М'язи-жаби значно слабші, їх абсолютна сила всього 2-3 кг. При фізичному тренуванні відбувається потовщення м'язових волокон і збільшуються їхні енергетичні ресурси. Через це зростає сила м'язів.

Якщо м'яз при своєму скороченні піднімає вантаж, то він виробляє зовнішню роботу, величина якої визначається матеріалом маси вантажу на висоту підйому і виражається в кілограмометрах (кгм). Наприклад, людина піднімає штангу масою 100 кг на висоту 2 м, при цьому виконана ним робота дорівнює 200 кгм.

Найбільшу роботу м'яз виробляє при деяких середніх навантаженнях. Це явище отримало назву закону середнього навантаження. Виявилось, що цей закон вірний не тільки по відношенню до окремих м'язів, але й до організму в цілому. Людина робить найбільшу роботу з підняття або переносу ваги, якщо вантаж не занадто важкий і не дуже легкий. Велике значення має ритм роботи: і занадто швидка, і занадто повільна, монотонна робота швидко призводить до стомлення, а в підсумку маємо малу кількість виконаної роботи. Правильне дозування навантаження і ритму роботи є в основі раціоналізації важкої фізичної праці.

Післятекстові завдання

Завдання 5. Назвіть тему і мікротему тексту. Складіть план тексту і запишіть його.

Завдання 6. Знайдіть у тексті відповіді на питання.

1. Що називається м'язовим тонусом?
2. Що називається позою?
3. Чому м'язовий тонус завдає труднощів хірургам?
4. Чим вимірюється сила м'язів?
5. Від чого залежить сила м'язів?
6. У чому виражається зовнішня робота?

7. За яких навантажень м'яз виробляє найбільшу роботу?
8. У чому полягає закон середнього навантаження?
9. Чому ритм роботи має велике значення?
10. Що є в основі раціоналізації тяжкої фізичної праці?

Завдання 7. Знайдіть у тексті тлумачення термінів: фізіологічний поперечний переріз, анатомічний розтин, абсолютна м'язова сила.

Завдання 8. Замініть виділені слова синонімами з тексту.

1. М'язи людини не бувають цілком розслаблені, вони завжди в стані деякого напруження, котре називається м'язовим тонусом.
2. При цьому неквапливі рухові одиниці стискаються з невеликою частотою і підтримують відносно положення тіла в просторі – позу.
3. М'язовий тонус спричиняє великі труднощі хірургам.
4. Сила м'язів вимірюється тим найбільшим тягарем, який вона може підняти.

Тема 3. Розпитування хворого при захворюваннях органів травлення.

План.

1. Засоби оформлення реферату-огляду (на прикладі тексту за фахом студента).
2. Структурні елементи і їх значення для композиції реферату.

Мета: ознайомити студентів із структурою реферату; сформуванню вміння давати визначення різним медичними поняттям, які є у рефератах; навчити оформлювати реферати з медицини, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Основні слова і терміни, які функціонують у рефератах з теми «Медицина».
2. Граматичні конструкції, які є у цій темі.
3. Визначення основних медичних понять теми.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Самостійно знаходити у тексті чи словнику та формулювати визначення певних медичних понять.
2. Розуміти і відтворювати граматичні конструкції, які функціонують у рефератах.

Література.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

ПРИКЛАД РЕФЕРАТУ-ОГЛЯДУ

Медичні інформаційні системи: огляд можливостей і приклади використання

Медична інформаційна система (МІС) – комплексний програмний продукт, головне призначення якого автоматизація всіх основних процесів, пов'язаних із роботою медичних установ загальної і вузької спеціалізації. Автоматизовані медичні інформаційні системи дозволяють швидко й ефективно налагодити електронний документообіг, гнучко вибудовувати роботу з пацієнтами, вести оперативний облік роботи адміністративного персоналу, контролювати всі організаційні і фінансові питання.

За кордоном прийнято використовувати термін HIS (Hospital Information System) – госпітальна інформаційна система для комплексного управління всіма процесами медобслуговування, у тому числі юридичному аспекті. Доповненнями до неї можуть бути специфічні модулі, наприклад, RIS (Radiology Information System) – радіологічна інформаційна система або PACS (Picture Archiving and Communication System) – система збереження медичних зображень. Окремий вид МІС – лабораторні інформаційні системи (Laboratory Information Management Systems) й аптечні інформаційні системи (AIC). Вони можуть частково або повністю реалізовуватися у вигляді окремих компонентів комплексної медичної інформаційної системи.

Ми підібрали для вас декілька прикладів цікавих, на наш погляд, медичних інформаційних систем.

Задачі, котрі допомагає вирішити медична інформаційна система

Як правило, кожна МІС складається з блоків, що відповідають за автоматизацію різних складових діяльності медичної установи. Серед них:

- реєстратура та електронні медичні картки пацієнтів;
- дані медичних досліджень;
- робочі місця лікаря і медсестри;
- розподіл ресурсів установи, їхній розклад;
- управління фінансами й облік;
- адміністративна інформація і засоби комунікації співробітників;
- лікарські призначення, журнал призначень;
- стандарти надання медичної допомоги та багато іншого.

Давайте розберемося, які завдання можна вирішити за допомогою МІС і як це загалом вплине на організацію роботи.

Управління даними й оптимізація процесів. Інформаційна система дозволяє управляти великими масивами даних про пацієнтів і результати діяльності медичної організації. Вся занесена в МІС інформація зберігається і доступна в будь-який час у будь-якій точці входу в систему. Таким чином уніфікується підхід до пацієнтів, а медична документація оформляється за одним зразком.

Злиття даних і звітність. МІС дозволяє створювати електронні структури для лікарень, їхніх філій і окремих кабінетів, об'єднувати кілька закладів у єдину електронну систему. Більшість МІС мають гнучкі алгоритми й інтуїтивно зрозумілі інструменти формування і ведення звітності.

Доступність інформації. Вся інформація в МІС доступна для аналізу та обробки – це, по суті, величезний електронний архів. Система дозволяє надавати доступ до різних розділів різних груп користувачів (наприклад, підтримка окремого порталу для пацієнтів або внутрішнього порталу для лікарів із можливістю спілкування й обміну інформацією).

Основні функціональні компоненти МІС

Комплексні медичні інформаційні системи, як правило, складаються з модулів. Це дозволяє зібрати і налаштувати МІС у потрібній конфігурації для установ різного типу і забезпечити необхідний функціонал із можливістю подальшого додавання/видалення модулів. Структура медичної інформаційної системи – окремі компоненти, що можна об'єднати у кілька великих груп:

1. **Аналітичні й управлінські компоненти.** Модулі та засоби ведення управлінського обліку, інструменти аналізу якості та ефективності медичних послуг. Ці складові МІС дозволяють проаналізувати стан вашої медичної організації, виявити проблемні місця й оптимізувати бізнес-процеси. На рівні користувача – пошук медичних записів по будь-яким критеріям, з урахуванням

обмежень за рівнем доступу. Результати аналізу можна вивести на екран у вигляді графіків, таблиць або на друк.

2. Медичні компоненти. Усі модулі, пов'язані з реєстрацією пацієнтів, ведення реєстру електронних медичних карт, облік лікарняних листів, ведення протоколів лікування, інформаційний супровід лікування пацієнтів у різних типах установ (амбулаторія, поліклініка, стаціонар), медична статистика й аналітика, історія хвороби та багато іншого.

3. Фінансово-економічні компоненти. До них відносяться інструменти ведення обліку медикаментів, управління запасами, розрахунок собівартості лікування і тарифів на надання медичних послуг, розрахунок надбавок лікарям, інструменти проведення економічного аналізу діяльності організації і тощо

4. Компоненти обміну даними. Ведення уніфікованих реєстрів, каталогів і довідників, обмін даними в системі закладів охорони здоров'я, обробка отриманих даних.

5. Загальнотехнічні компоненти. Контроль доступу користувачів і захист бази даних, а також підтримка можливостей інтеграції з іншими системами і програмами.

Переваги використання МІС

Якщо медична інформаційна система була вибрана вдало, її впровадження позитивно відобразиться на роботі організації. Але все буде залежати від виду МІС, її функціональних можливостей та специфіки конкретного медзакладу. Неможливо уявити наше життя без сучасної медицини – так які переваги використання МІС отримують різні учасники цього процесу?

Користь для медичних закладів:

Позбавляє від заповнення паперів. Не потрібно дублювати записи і вносити інформацію в інші документи: лікарі і персонал, що мають доступ до карти пацієнта, можуть ознайомитися з історією хвороби, ходом лікування, результатами досліджень і тощо з єдиної бази даних.

Підвищення якості обслуговування і зниження впливу людського чинника. Автоматизований документообіг дозволяє зменшити кількість паперової роботи, успішно вести базу клієнтів, спираючись на актуальну інформацію про дослідження і надані послуги. Лікарям набагато простіше ставити діагноз, знижується ризик втрати важливих даних, як це часто буває з результатами аналізів у паперовому вигляді: їх можуть банально прикріпити до чужої карті, через що доводиться проходити дослідження повторно.

Телемедицина. Лікарі отримують можливість проконсультуватися в реальному часі з колегами та іншими фахівцями стосовно правильності постановки діагнозу (особливо, в екстреній ситуації), призначення і корекції лікування, вести дистанційний моніторинг стану хворих і тощо.

Узгодженість роботи. Клінікам зручно мати онлайн-реєстратуру, вести загальнолікарняні бази пацієнтів, розподіляти їх по філіях із урахуванням завантаженості і графіка фахівців, маючи при цьому можливість оцінити попит на ті чи інші послуги, а приватним центрам - формувати ціноутворення.

Для пацієнтів:

Завдяки МІС пацієнти отримують доступ до своїх даних, можуть оперативно отримувати результати лабораторних аналізів і відстежувати їх разом із лікарем, записуватися до нього на прийом, підтримувати зворотний зв'язок і тощо. Знижується ймовірність підробки і втрати медичних даних, адже пацієнт їх моніторить самостійно. Система попередньої онлайн-запису дозволяє уникнути черги в лікарні.

Огляд сучасних МІС

[Medods](#) – платформа для організації роботи приватних медичних центрів і стоматологій, а також мережі клінік від російських розробників. Програма доступна в локальній і хмарній версії (Saas), підтримує всі необхідні модулі і дозволяє записувати пацієнтів на прийом, вести їхні електронні карти, налаштувати онлайн-запис із сайту, автоматично формувати договори та інші документи, виставляти рахунки, проводити і відстежувати платежі, вести облік запасів, планувати маркетингові акції, email- і SMS-розсилки, отримувати зведену статистику роботи і багато іншого. Medods – приклад вдалого поєднання елементів CRM-системи з підтримкою розкладу і записи пацієнтів, і інструментами бізнес-аналітики.

Плюси. Важливі переваги Medods – наявність онлайн-запису, робочий стіл керівника, вбудована інтеграція з телефонією UIS, інтеграція з іншими телефонами по API, наприклад, з Asterisk, підтримка маркетингових інструментів, інтеграція з 1С та інше. Технічний і клієнтський супроводи включено у вартість придбання. Зручний, інтуїтивно зрозумілий інтерфейс.

Мінуси. Не підтримується багатофакторна авторизація, резервне копіювання в декількох місцях, обмежені можливості вбудованої інтеграції, сховища даних. Пробний доступ не надається.

Оплата. Можливо два способи придбання ліцензії: абонентське використання (у хмарі) або одноразове придбання ліцензії. Оплата впроваджується за передплатою.

[MedElement](#) – медична інформаційна система, розроблена в Казахстані. Поєднання хмарних сервісів і потужної довідкової системи для лікарів, студентів-медиків і всіх, кому важлива турбота про здоров'я. Сфера застосування MedElement - автоматизація роботи клінік, клінік ДРТ, стоматологій, аптек, блоків живлення, приватних медичних практик. Цікавою особливістю даної МІС є те, що крім підтримки основних модулів, вона є потужною довідковою системою. Тут містяться довідники захворювань, медичних термінів, лабораторних показників, лікарських засобів, розміщуються огляди світової періодики та ін. Більш того, вона має переваги хмарної МІС: підтримується автоматизація всієї медичної документації, формування звітів, збір маркетингової інформації, облік фінансів, послуг та ін.

Плюси. Зручні веб-сервіси, наявність мобільного застосування для швидкого пошуку лікаря, записи на прийом і ведення комунікації. У програму закладено технологія допомоги у прийнятті клінічних рішень – MedElement пов'язана з онлайн-базою інтерактивних медичних довідників.

Мінуси. Не надто зручний інтерфейс, підтримка «всього і відразу» не завжди є плюсом, проте, це стосується усіх програм.

Оплата. Оплата за підключення до системи MedElement здійснюється за принципом абонентської плати за місяць, півроку, рік.

[Clinic365](#) - більш спеціалізоване CRM-рішення для комерційних клінік, ніж комплексна медична інформаційна система. Може розвиватися як у хмарі, так і на сервері. Clinic365 включає базові функції для обліку пацієнтів, управління розкладом, контролю фінансових взаємин із пацієнтами. Щоб приступити до роботи в системі і забезпечити функціонування інших процесів, потрібно ввести вручну або імпортувати довідкову інформацію по таким блокам: співробітники та графіки роботи, ресурси, каталог послуг, «єдине вікно» пацієнта, картотека пацієнтів. Ключова особливість МІС Clinic365 – можливість побудувати гнучкий алгоритм роботи з пацієнтом. Підтримується інтеграція телефонії з Телфин, Oktell.

Плюси. Наявність інтегрованої CRM-системи, опції, що налаштовують роботу з електронними медичними картками пацієнта, підтримка IP-телефонії/контакт-центру, маркетингових інструментів, звіти й управління доступом.

Мінуси. Пробний доступ не надається. Відсутня багатофакторна авторизація, не підтримуються повідомлення клієнтів.

Оплата і вартість. Оплата за передплатою. Є два типи ліцензій: безстрокові та тимчасові. Вартість безстрокової ліцензії буде залежати від загальної кількості робочих місць, установка на сервер клініки проводиться безкоштовно, оплата за ліцензію одноразова. Тимчасові ліцензії оплачуються раз на рік.

[Doctor Eleks](#) – комплексне рішення, що дозволяє оптимізувати роботу клінік будь-якого розміру і профілю (приватних і державних). Розробник - компанія Eleks (Львів, Україна). Doctor Eleks підтримує електронну медичну карту пацієнта, інструменти редагування шаблонів документів, особистий кабінет лікаря, модуль реєстрації та роботи зі звітністю, фінансами, персоналом. Підсистема розкладів дозволяє формувати графіки роботи співробітників з урахуванням побажань лікарів і пацієнтів. Лабораторна інформаційна система Doctor Eleks може використовуватися як окремий програмний продукт. Серед додаткових можливостей – повноцінний редактор для обробки відео і зображень, що можна додавати в документи. Гнучка технологія побудови звітів, є можливість проводити аудит медичних документів, підтримується модуль PACS, Web-клієнт і багато іншого.

Плюси. Потужний функціонал, наявність комунікаційного сервера для обміну даними у форматі HL7 із суміжними ІС, зовнішніми лабораторіями, страховими компаніями. Присутній інтеграція з Toshiba УЗД, підтримується імпорт DICOM-зображень, підключення DICOM-сумісного обладнання та багато іншого. Doctor Eleks підключений до системи [eHealth](#), система пройшла перевірку і рекомендована до використання МОЗ України.

Мінуси. Навіть якщо вони є (наприклад, не підтримуються електронні напрямки), то ці недоліки компенсуються іншими можливостями.

Оплата. Ліцензування ПЗ проводиться на основі постійних і тимчасових ліцензій. Послуги з впровадження, інтеграції, техпідтримка по завершенні впровадження оплачуються окремо, як і вартість використання мобільного додатка, веб-послуг і роботи зі страховими компаніями.

Медучет SQL – комп'ютерна програма для ведення медичного бізнесу в клініках, медичних центрах і лабораторіях від українських розробників. Вона складається з базового блоку – функціонального ядра системи – і ряду додаткових. Ключова особливість: вся інформація і процеси шикуються навколо пацієнта. Підтримуються електронні медичні картки, історія хвороб, інструменти ведення обліку та багато іншого, наприклад, організація роботи бригад невідкладної допомоги.

Плюси. Простота та зрозумілість, підтримка бланків лабораторних досліджень, наявність блоку "Комплексна лабораторія", до якої підключені основні комплексні аналізатори.

Мінуси. Обмеження функціоналу, недоліки інтерфейсу.

Оплата. Безстрокова версія купується на всю організацію (без обмеження кількості робочих місць), ціна залежить від обраної конфігурації. Другий варіант – оренда програми.

EMCiMED – передова українська медична інформаційна система для медичних установ, приватних клінік і лабораторій, підключена до системи **eHealth** України. Складається з модулів, що легко можна збирати в потрібній конфігурації для кожного окремого закладу. Основні підтримувані модулі: реєстратура, управління персоналом, управління організацією, поліклініка, стаціонар, лабораторія, управління партнерськими відносинами. Можна придбати додаткові модулі: облік послуг, управління запасами, архів медичних зображень PACS та інші. За необхідності вони можуть поставлятися в складі пакетів EMCiMED-Поліклініка і EMCiMED-Стаціонар.

Плюси. Можливість вибрати модулі відповідно до вимог організації, гнучке налаштування, потужна функціональна складова. Система захищена завдяки використанню USB-брелоків та шифрування всієї інформації, підтримує інтеграцію з іншими продуктами, наприклад, 1С. Пройшла перевірку і рекомендована до використання МОЗ України.

Мінуси. Якщо присутні, то істотно не впливають на роботу з програмою.

Оплата та вартість. Ліцензія. Ліцензії безстрокові, припускають одноразову оплату на весь період використання. Більш докладно всі умови обговорюються з замовником при оформленні договору поставки.

Розробка МІС. Стандартний і кастомний софт

Відзначимо відразу, що індивідуальна розробка МІС - це, в основному, окремі випадки для комерційних клінік. Більшість медзакладів використовують готові програмні рішення, їхній вибір залежатиме від типу закладу та повсякденних завдань, котрі належить оптимізувати за допомогою МІС. Перш,

ніж приступити до вибору конкретної системи, зверніть увагу на два моменти: формат поставки ПЗ і ваші обмеження у бюджеті.

Отримати доступ до можливостей МІС можна трьома способами:

1. **Дешево і сердито.** Обираємо готове програмне рішення і працюємо на базовому функціоналі, необхідному для виконання всіх поточних завдань. Бажано вибирати системи, розробники яких пропонують скористатися пробним доступом до всіх функцій - так ви можете зрозуміти, чи дійсно вам потрібно стільки модулів, або можна обійтися стандартними, що входять у базовий комплект поставки.

2. **Раціонально і з урахуванням потреб медустанови.** Йдеться про інтеграцію готового серверного рішення з подальшим "Допилуванням" його під конкретні потреби організації. На практиці користувачі можуть виявити, що звичні алгоритми їхніх дій або прийняття рішень розходяться з тими, що пропонує система. Набагато простіше найняти розробників і переписати/дописати функціонал, ніж перебудувувати роботу всієї організації під конкретне ПЗ.

3. **Індивідуально, під нестандартні завдання.** Тобто, замовити систему з нуля. Цей варіант може підійти установам з унікальною специфікою роботи. Сучасні комплексні МІС, як правило, пропонують інтеграцію або мають вбудовані модулі, заточені під специфічні завдання (управління лабораторіями, стаціонар, поліклініка, блоки живлення і тощо). Можливо, ви забажаєте доповнити вже існуючу систему новими можливостями, наприклад, додати портал для навчання персоналу або підключити до блоку з укладання договорів [сервіс розпізнавання документів](#)? Може виявитися, що постачальник вашого ПЗ не передбачив наявності таких модулів, а підключення сторонніх програм до системи, що містить вразливі персональні дані - досить ризикована затія. Розробка індивідуальної МІС для оптимізації рутинних операцій - рішення, де потрібно зважити всі за і проти. Однак у результаті ви зможете отримати те, що підійде саме вам. До речі, у нас вже є досвід реалізації нестандартних рішень у сфері [автоматизації бізнес-процесів](#).

Усі МІС поставляються у двох варіантах: **хмарні** (Saas) платформи та **стаціонарні** (з установкою на сервер компанії). Використання хмарних сервісів знижує вартість програм, вся підтримка, забезпечення безпеки лежить "на совісті" розробників, а принцип роботи простий: встанови і користуйся. Високий рівень конкуренції і наявність подібних продуктів на ринку сприяють тому, що майже всі пропонують максимально зручний інтерфейс, навчання і підтримку, тестовий доступ до функціонала. Мінус - вони не завжди здатні охопити всі процеси організації.

Перевагою **розгортання МІС на базі власного серверного обладнання** буде те, що треті особи повністю виключаються з процесу збору та управління даними, набір сервісів розширюється шляхом придбання додаткових модулів, роблячи саму систему і її налаштування більш гнучкими.

Як бачимо, все дуже індивідуально.

Скільки коштуватиме розробка медичної інформаційної системи?

Вартість розробки МІС залежатиме від її функціоналу, а також рівня складності. Як правило, функціонал МІС будується навколо створення так званих АРМів - автоматизованих робочих місць, що повторюються в декількох версіях: АРМ лікаря, АРМ реєстратора, АРМ лаборанта і тощо. Створення спеціалізованої системи також передбачає написання специфічного для медичної галузі коду. Відповідальна і трудомістка частина роботи над МІС - розробка механізмів, що забезпечують цілісність даних, підсистеми безпеки, адміністрування, підтримки та зв'язку з медичним обладнанням і тощо. Тому вартість кожного проекту буде оцінюватися і розраховуватися індивідуально. Звертайтеся до нас - у нас є досвід розробки складних систем, і ми підкажемо рішення, яке допоможе автоматизувати роботу вашої організації.

З огляду на великі обсяги медичної інформації, з якими щодня доводиться працювати медичним співробітникам, використання МІС дозволяє істотно знизити непрофільне навантаження на лікарів і персонал, допомагає керівництву в управлінні, прийнятті рішень, налагодженні стосунків із клієнтами і партнерами.

Довідка:

В Україні використання МІС є однією зі складових сучасної електронної системи охорони здоров'я [eHealth](#). МІС дають можливість автоматизувати роботу медичних установ із Центральною базою даних (ЦБД). Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. №411 про «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я», підключення та обмін даними з ЦБД можливі тільки за допомогою МІС. Варто зазначити, що українське законодавство дозволяє використання тільки тих систем, що пройшли перевірку МОЗ і були підключені до системи eHealth.

Ваша медична інформаційна система потребує доопрацювання, щоб ідеально виконувати всі поставлені завдання? Зацікавлені у створенні унікального продукту для автоматизації роботи вашої клініки або приватної практики, або шукаєте більш масштабне рішення, ніж представлені на ринку?

URL: <https://evergreens.com.ua/ua/articles/medical-information-systems.html>

***Завдання 1.** Проаналізуйте вступ, основну частину і висновок у першоджерелах; продумайте план-схему майбутнього реферату-огляду відповідно до композиції першоджерел.*

***Завдання 2.** Складіть план-схему оглядового реферату для його написання за обраною темою; виділіть смислові частини і визначте, які з них увійдуть до реферату.*

***Завдання 3.** Визначте в запропонованому тексті, мовні засоби і основну інформацію для реферату-огляду.*

Завдання 4. Відзначте потрібну для реферату-огляду повторювану інформацію в аналізованому періоджерелі; при наявності повторення у тексті залиште той варіант, де основна інформація виражена більш повно і чітко, компресивними засобами.

Завдання 5. У кожній з відібраних смислових частин виділіть речення з основною інформацією і запишіть їх у компресивній формі; при відсутності готового формулювання зробіть його самостійно.

Завдання 6. Замість пропусків у цих реченнях використовуйте відповідні мовні кліше; запишіть отриману інформацію.

Завдання 7. Прочитати 2-3 наукових текстів і скласти письмово реферат-огляд із фаху.

Тема 4. Розпитування хворого при шкірних захворюваннях.

План.

1. Засоби оформлення анотації до наукової статті (на прикладі тексту за фахом студента).
2. Структурні елементи і їх значення для композиції анотації до наукової статті.

Мета: ознайомити студентів із структурою анотації; сформувати вміння давати визначення різним медичними поняттям, які є у наукових статтях; навчити оформлювати анотації з медицини, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Основні слова і терміни, які функціонують у анотаціях із теми «Медицина».
2. Граматичні конструкції, які є у цій темі.
3. Визначення основних медичних понять теми.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Читати і відтворювати граматичні конструкції, які функціонують в анотаціях.
2. Відповідати на запитання з обраної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. Прочитайте і проаналізуйте анотації. Визначте особливості презентації інформації, що є у першоджерелі. Визначте вид анотації, назвіть причини різних підходів до створення анотацій.

1. Голуб І.Б., Розенталь Д.Е. Секрети гарної мови. М .: Міжнародні відносини, 1993. 280 с.

Книга в цікавій і доступній формі розповідає про особливості правильної мови в її усній та писемній формі, розкриває секрети ораторського мистецтва, допомагає уникнути поширених мовних помилок. На цікавих прикладах високої художньої майстерності 10 українських письменників, поетів, публіцистів показано різноманітні стилістичні прийоми посилення виразності, емоційності, дієвості мови; негативні приклади застережуть читачів від типових помилок у слововживанні, побудові фраз. Книгу адресовано не тільки поціновувачам української словесності, а й усім, хто прагне до підвищення мовної культури.

2. Крісті А. Місце призначення невідомо: роман / А. Крісті; пер. з англ. Н. Кузнецової. К .: ТОВ «Видавництво АСТ», 2002. 220 с.

Хто допоможе приватному детективу розкрити загадку сенсаційного, таємничого зникнення вченого зі світовим ім'ям? Хто візьметься зіграти важку і смертельно небезпечну роль недавно загиблої дружини зниклого – роль принади, на яку повинні були вийти його викрадачі? Тільки – жінка, якій нічого втрачати, – тому що вона вже втратила все, що цінувала у житті. Тільки – жінка, якій вдасться прокрастися в саме серце таємничого притулку злочинців.

3. Історія України: навч. / А.С. Орлов, В.А. Георгієв, Н.Г. Георгієва, Т. А. Сивохіна. 2-е вид. перераб. і доп. К .: ТК Велбі, Вид-во Проспект, 2005. 520 с.

У підручнику викладено історію України з найдавніших часів до сьогодення з урахуванням новітніх даних, накопичених історичною наукою. Для студентів вищих навчальних закладів, абітурієнтів і всіх, хто цікавиться історією Батьківщини.

4. Педагогічна словесність. Словник-довідник / під ред. Т.А. Ладженської і А.К. Михальської; сост. А.А. Князьків. 2-е вид. випр. і доп. М .: Флінта, Наука, 1998. 312 с.

Словник-довідник з педагогічної словесності створений уперше. У ньому розкрито найважливіші поняття педагогічної риторики, теорії тексту, культури педагогічного мовлення і голосу. Друге видання словника-довідника містить більшу кількість словникових статей у порівнянні з першим виданням. Кожна словникова стаття супроводжується списком літератури, вивчення якої допоможе читачам краще усвідомити те чи те поняття, розширити фактологічну базу. Для викладачів і здобувачів педагогічних університетів, інститутів, педагогічних училищ, гуманітарних ліцеїв, гімназій, шкіл.

5. Скринька мудрих думок. К: Видавничо-поліграфічне підприємство «Кострома», 2001. 392 с.

«Кожен день необхідно прослухати хоч одну пісеньку, подивитися на гарну картину і, якщо можливо, прочитати хоч якийсь мудрий вислів», – сказав І. Гете. Це мініатюрне видання дає читачеві можливість ознайомитися з роздумами, висновками мислителів давнини, письменників, політиків, учених. Читайте, вивчайте, і ви неодмінно знайдете афоризми, співзвучні з вашою думкою, поглядами на життя. Книга розрахована на широке коло читачів.

***Завдання 2.** Прочитайте статтю (текст 1) і анотацію до неї. Зверніть увагу на те, за рахунок чого в анотації подано скорочену інформацію, яка структура цієї інструкції.*

текст 1

В Америку – на поїзді

Київський інженер Олександр Семенович Дереза запропонував проект споруди залізничного тунелю під дном Берингової протоки. Він з'єднає два континенти – євразійський та американський. Ось що розповів про цей проект його автор. На американському континенті залізнична колія пройде від містечка Уейл на Алясці, на узбережжі Берингової протоки, до Канади. Там він з'єднається з існуючою мережею доріг, які ведуть до Мексики.

Цю частину проекту, враховуючи особливості географії та фінансові можливості здійснити буде найлегше. Складніше буде на тій ділянці шляху, який треба прокласти під самою протокою. Спорудження цієї частини магістралі передбачається розпочати з буріння направляючого тунелю діаметром близько п'яти метрів. Він з'єднає острів Великий Діомід з Євроазіатським континентом у чукотського села Уелен і острів Малий Діомід з півостровом Аляска біля Уейл. Між двома Діомідом – Великим і Малим – теж проляже тунель. Наші фахівці-залізничники мають багатий досвід виконання будівельних робіт в умовах Крайньої Півночі. Той же БАМ. Росія може забезпечити більшу частину поставок рейок, деревини, енергетичної та мінеральної сировини. Лишається питання про фінансування проекту на міждержавному рівні – подібна робота потрібна всім. По-перше, участь у фінансуванні будівництва урядів і фірм США, Канади, СНД, країн Європейського економічного співтовариства, Тихоокеанського регіону передбачає важливий момент – колективне право власності на володіння землею і мінеральними ресурсами уздовж смуги відчуження залізниці. Адже уздовж траси є вже знайдені запаси нафти і газу. Магістраль відкриє великі можливості для бізнесу й у сфері туризму. Отже мало хто відмовиться вкласти кошти в здійснення проекту. Варто нагадати, що в 1905-1906 роках під керівництвом Ллойда де Лобел вже намагалися реалізувати подібний проект. А компанія з будівництва залізниці між Аляскою і Сибіром, заснована в 1906 році в штаті Нью-Йорк, мала величезний на ті часи капітал у шість мільйонів доларів. Кілька років тому американці теж почали роботу над цим проектом. У листопаді 1991 року утворено консорціум «Тунель під Беринговою протокою» ... (Н. Посилаєв).

Анотація. Посилаєв Н. В Америку - на поїзді. *Природа і людина*. 1995. № 7. с. 41-42.

У статті мовиться про проєкт прокладки по дну Берингової протоки залізничного тунелю, який з'єднає євразійський і американський континенти. Автор розповідає про технічні та фінансові складники проєкту. Стаття розрахована на широке коло читачів.

Тема 5. Розпитування хворого при захворюваннях ендокринної системи й обміну речовин.

План.

1. Особливості комунікації в країні студента та в Україні.
2. Україна очима іноземця.
3. Умови ефективної комунікації.

Мета: ознайомити студентів із особливостями комунікації в країні студента та в Україні; сформувати вміння давати визначення різним культурним поняттям, які є в іншомовному середовищі; удосконалювати навички ефективної комунікації в іншомовному середовищі, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Основні слова і лексичний матеріал, що функціонує в іншомовному середовищі.
2. Граматичні конструкції, які є у цій темі.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Читати, відтворювати та будувати граматичні конструкції з мовного етикету та сетикету.
2. Відповідати на запитання з окресленої теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Тема 1. Незалежна Україна.

Географічний центр Європи розташований на території України. Невеликий пам'ятник, який позначає умовну точку, знаходиться в Закарпатській області в місті Рахів.

Україна – рівнинна країна, територія рівна, багато полів, є степи, ліси. На заході країни знаходяться гори Карпати, їх найвища точка – гора Говерла (2061м), а на півдні – невисокі Кримські гори (1545). Всі річки України впадають в Чорне море. Головна річка країни – Дніпро, на якій створені величезні водосховища.

Клімат України помірний. Влітку в країні тепло, взимку – не дуже холодно. На родючих землях розвивається сільське господарство. Тут вирощують пшеницю, жито, цукрові буряки, кукурудзу, картоплю, помідори і багато інших овочів. У лісах, переважно соснових, дубових, букових, є різні тварини, рослини, ягоди. На території України є багато заповідних зон: Чорноморська, Поліська, Ялтинська, Карпатська, заповідник Асканія-Нова.

Сучасна Україна – індустріально-аграрна країна. У ній є корисні копалини: кам'яне вугілля, залізна руда, марганець, граніт, кам'яна сіль, золото, нафта, газ. Тут розвинені видобувна і переробна галузі, важка промисловість, металургія, легка і харчова.

Столиця України – місто Київ, древній і вічно юне місто. Тут знаходиться уряд країни, багато державних установ, інститутів, музеїв, театрів. Україна має цікаву історію і стародавню культуру. На території країни багато історичних архітектурних пам'яток, будинків, музеїв, парків.

Українська земля багата талановитими людьми. Багато українських фізиків, авіаконструкторів, лікарів, істориків відомі по всьому світі.

Чорноморські курорти країни приваблюють туристів з усього світу.

Населення України складають етнічні українці – 73%, росіяни, поляки, білоруси, татари, греки, болгары, німці, євреї, молдавани та інші народи.

У 1991 році Україна була проголошена незалежною державою. Символи країни – синьо-жовтий прапор, який символізує блакитне мирне небо і жовте пшеничне поле, і герб у вигляді стародавнього тризуба на блакитному тлі. Державна мова - українська.

Слова і вирази:

умовна точка

впадати

водосховище

родючий

перевага - переважно

заповідна зона

добувати - видобувний

переробляти - переробний

установа

курорт

тризуб

Запитання і завдання:

- 1. Прочитайте текст.*
- 2. Складіть тезовий план тексту.*
- 3. Складіть конспект тексту.*
- 4. Перекажіть текст.*

Тема 2. Україна на карті світу

Територія та межі

Держава Україна знаходиться на території Східної Європи. Це одна з найбільших держав в Європі. Площа України – 603,7 тисяч квадратних кілометрів. За розмірами своєї території Україна більша Франції, Італії та багатьох інших держав. Україна займає більше, ніж 5,7% території Європи. Тут біля села Ділове в Закарпатській області знаходиться географічний центр Європи.

Україна межує з 7 державами. Її сусіди – Росія, Білорусь, Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдова.

Рельєф України різноманітний: 70% – рівнини, 25% – височини, 5% – гори. Найбільші гори в Україні – це Карпати і Кримські гори. Гора Говерла в Карпатах – найвища точка України. Її висота – 2061 метр. Найвища точка Кримських гір – гора Роман-Кош, її висота – 1545 метри.

Південну частину України омивають Чорне та Азовське моря. Чорне море належить до басейну Атлантичного океану. Максимальна глибина моря – 2245 метрів. Чорне море тепле. Його узбережжя – відомий курорт. Тут знаходиться багато готелів, санаторіїв, будинків відпочинку. На узбережжі Чорного моря розташовані великі порти – Одеса, Севастополь, Ялта, Керч.

Найбільша глибина Азовського моря – 15 метрів. Воно дуже тепле. В Азовському морі багато риби. На його узбережжі знаходяться порти Бердянськ, Маріуполь.

В Україні протікає 71 тисяча великих і малих річок. Найбільші річки - це Дніпро, Дністер, Десна, Південний Буг.

Дніпро (2201 км) – третя за величиною ріка Європи (після Волги і Дунаю). Він належить до 27 найбільшим річках світу. Раніше Дніпро називали по-іншому: стародавні греки називали його Борисфен (той, хто тече з півночі), слов'яни – Славутич (син слави), римляни – Данапріс, а турки – Узу.

Дніпро ділить Україну на дві частини: Лівобережну Україну і Правобережну. На Дніпрі розташовані великі Українські міста: Київ, Черкаси, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Херсон.

До складу України входять 24 області та Автономна Республіка Крим.

В Україні налічується 454 міста. Найбільший по території – місто Дніпропетровськ. За чисельністю населення найбільші міста - Київ (майже 3 млн.), Харків (1,5 млн.), Дніпропетровськ (1,03 млн.), Донецьк (1,02 млн.).

Столиця України – місто Київ. Це адміністративний, промисловий, науковий і культурний центр країни.

Автономна Республіка Крим – складова частина України. Її площа – 27 тисяч квадратних кілометрів. Столиця – місто Сімферополь. В Автономній Республіці Крим проживає 2 031 тис. Чоловік.

Населення

Загальна чисельність населення України за даними на 1 січня 2014 року становить 45 мільйонів чоловік. 67% (32,5 млн.) Проживають в містах, а 32% (12,5 млн.) – сільське населення.

54% населення України становлять жінки, 46% – чоловіки.

Середня щільність населення України становить 80 осіб на 1 квадратний кілометр. Найвища щільність населення в Донецькій області (183 особи на 1 кв.км). Найменше заселені гірські райони Карпат і Чернігівська область – 39 осіб на 1 кв.км. Середня тривалість життя в Україні – 69 років (у чоловіків – 64 роки, у жінок – 74 роки).

Україна – багатонаціональна країна. На її території живуть понад 100 національностей. Українці становлять 77,8% від усього населення, 17,3% – росіяни, 0,6% – білоруси, 0,5% – молдавани, 0,5% – кримські татари, 0,4% – болгари і 2,7% – інші національності.

Слова і вирази:

межувати

рівнина

височина

висота

належати

омивати

глибина

узбережжя

протікати

розташовуватися – розташуватися

складати – склад

налічувати

чисельність

складовою

перепис

щільність

тривалість

Запитання і завдання:

1. Де знаходиться Україна?

2. Де знаходиться географічний центр Європи? Як називаються найвищі гори в Україні?

3. Які моря омивають Україну?

4. Які інші назви річки Дніпро ви знаєте?

5. Яка загальна чисельність населення України?
6. У яких областях України щільність населення найвища?
7. Чому Україна – багатонаціональна країна?

Тема 3. Народне господарство України

Клімат і природні ресурси

Клімат України помірно-континентальний. Середня температура січня становить 7 градусів нижче нуля ($- 7^{\circ} \text{C}$), середня температура липня - 20 градусів вище нуля ($+ 20^{\circ} \text{C}$). Північно-східна частина України найхолодніша, а південно-західна частина і Південний берег Криму – найтепліша.

В українському кліматі є чотири сезони: зима, весна, літо і осінь. Зима в Україні не дуже холодна, часто бувають відлиги. Але іноді температура взимку може опускатися до -20°C , $- 25^{\circ} \text{C}$. Літо в Україні спекотне. Найбільша кількість опадів випадає в Закарпатті. Це найвологіше місце України. Найменше дощів випадає на території Чорного і Азовського морів.

Клімат Південного узбережжя Криму субтропічний. Кримські гори закривають територію від холодних північних вітрів. У Криму зростає багато вічнозелених рослин. Крим – улюблене місце відпочинку не тільки українців, а й іноземних туристів.

Природа України багата і різноманітна. 14% території займають ліси (в основному на північному заході), 40% території – це степи (на півдні України). В Україні налічується понад 25 тисяч видів рослин. Тут ростуть різні дерева: сосни, ялини, дуби, берези, клени, липи, тополі, верби. Флора і фауна дуже багаті. Тут є різні види рослин, в лісах живе багато диких тварин: лосі, олені, бурі ведмеді, вовки, лисиці, зайці. В Україні живуть різні птахи. Серед них є види, які восени мігрують в теплі країни, а навесні повертаються назад, і є такі, які зимують в Україні.

З надр України добувають 77 видів мінеральної сировини: нафта, газ, вугілля, руду, кольорові метали. В Україні багато джерел мінеральної води.

Промисловість і сільське господарство

Україна – розвинена промислова країна. Тут широко розвинені металургійна, вугільна, хімічна, машинобудівна, металообробна, харчова, текстильна промисловості.

Тут розвинені літакобудування, автомобілебудування, електроніка. Україна виробляє сучасні прилади, електронні мікроскопи, штучні алмази і багато іншого.

В Україні широко розвинене сільське господарство. Це один з найбільших зернових центрів Європи. Тут вирощують пшеницю, жито, кукурудзу, гречку та інші зернові культури. Основними технічними культурами є цукровий буряк, соняшник і льон. Україна – найбільший європейський експортер цукру, рослинного масла і льону. Україна займає також провідне місце в світі по вирощуванню картоплі.

В Україні добре розвинене садівництво, виноградарство, овочівництво.

Великий розвиток отримали тваринництво і птахівництво. Тут розводять корів, свиней, кіз, овець, а також домашню птицю – курей, гусей, качок, індиків.

В Україні розвинені всі види транспорту: повітряний, залізничний, автомобільний, річковий, морський.

Слова і вирази:

помірний
відлига
опади
вологий
закривати - закрити
вічнозелений
різноманітний
мешкати
повертатися
металообробний
найбільший
провідний
вирощування
розвиненою
повітряний
залізничний

Запитання і завдання:

1. Розкажіть про клімат в Україні.
2. Що ви знаєте про промисловості України?
3. Розкажіть про сільське господарство України.

Тема 6. Материнство й дитинство.

План.

1. Види ділового спілкування
2. Компоненти і структура наукового тексту: тема статті та її загальна характеристика.

Мета: ознайомити студентів із особливостями ділового спілкування; сформувані вміння давати визначення різним видам ділового спілкування, які є в медицині; навчити розрізняти та використовувати компоненти і структуру наукового тексту, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Види ділового спілкування
2. Компоненти і структуру наукового тексту: тему статті та її загальну характеристику.
3. Граматичні конструкції, які трапляються у цій темі.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Читати, розуміти і відтворювати граматичні конструкції.

2. Відповідати на запитання з обраної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. Міжособистісне спілкування партнерів у діловій взаємодії може бути офіційним, але за певних умов між суб'єктами спілкування виникають дружні стосунки. Спробуйте сформулювати умови, що сприяють переростанню офіційного спілкування у спілкування дружнє.

Завдання 2. Проаналізуйте позитивні і негативні сторони феноменів впливу групи (групова поляризація, групове мислення, вплив меншини) з погляду досягнення цілей ділового спілкування

Завдання 3. Використовуючи топонім, опишіть зв'язок понять «думка – слово – справа» або «думати – говорити – робити».

Завдання 4. Випишіть із статей, присвячених медичним проблемам, речення та уривки тексту, в якому використані стилістичні прийоми, риторичні фігури.

Завдання 5. Виберіть науковий текст за фахом і розгляньте його з таких поглядів:

- 1) Це міркування, опис або розповідь?
- 2) Який метод – індуктивний або дедуктивний – використовує автор?
- 3) Сформульована гіпотеза?
- 4) Як вибудовуються докази?
- 5) Які терміни використовував автор?
- 6) Чи дотримана автором логічність і точність викладу?

МОДУЛЬ 6. Інформативно-аргументована складова професійно зорієнтованого мовлення

Змістовий модуль 18. Моделювання повідомлення на відповідну тему.

Тема 1. Характеристика стану хворого на основі скарг при алергічних захворюваннях.

План.

1. Особливості усного та писемного мовлення
2. Компоненти і структура усного та писемного мовлення (на прикладі тексту за фахом студента).

Мета: ознайомити студентів із особливостями усного та писемного мовлення; сформувати вміння давати визначення різним видам спілкування, які є в медицині; навчити використовувати компоненти і структуру усного та писемного мовлення, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які є у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Види усного та писемного мовлення.
2. Компоненти і структуру усного та писемного мовлення.
3. Граматичні конструкції, які є у цій темі.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Читати і відтворювати граматичні конструкції.
2. Відповідати на запитання з обраної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. Складіть діалоги на тему «У поліклініці», «У приймальному відділенні», «В аптеці».

Завдання 2. А) Прочитайте текст.

Хуан давно вивчає українську мову. Він уже добре говорить українською. Ніна давно вивчає англійську мову. Вона непогано говорить англійською. Віктор і Наталя вивчають французьку мову тільки місяць. Вони трохи говорять

французькою. Ігор вивчає іспанську мову. Він погано говорить іспанською. Антон вивчає німецьку мову. Він зовсім не говорить німецькою. Ахмед прекрасно говорить арабською. Він прекрасно говорить арабською, бо арабська мова - це його рідна (native) мова.

Б) Дайте відповідь на питання.

Як говорить українською Хуан? Як говорить англійською Ніна? Як говорять французькою мовою Віктор і Наталя? Як говорить іспанською Ігор? Як говорить німецькою Антон? Як говорить арабською Ахмед? Чому він прекрасно говорить арабською? А ви говорите арабською? А англійською? А французькою? А українською? Як ви говорите українською? Як ваші друзі говорять українською?

Завдання 3. Запитайте ваших товаришів, чи розмовляють вони українською (англійською, французькою тощо), де і як вчили мову, якою мовою краще спілкуються?

Завдання 4. А) Читайте текст.

НАША ГРУПА

Ми іноземні студенти. Зараз ми живемо в Одесі та вчимося на першому курсі медичного факультету. Наша група не дуже велика. У нас в групі 10 студентів. Ми всі приїхали з Індії.

Зараз ранок. Скоро заняття. Ми чекаємо викладача.

Урок починається о 9 годині. Наша викладачка Ганна Петрівна добре знає англійську мову. На уроці ми говоримо українською і англійською. Ми добре розуміємо Ганну Петрівну, тому що вона говорить повільно і голосно.

Анна Петрівна запитує Імара:

- Імар, що Ви робили вчора ввечері?

- Учора ввечері я робив домашнє завдання. Я вчив граматику, читав і перекладав текст, писав вправи, повторював дієслова. Увечері я готував вечерю. Потім дивився телевізор. Я майже завжди дивлюся програму «ТСН», тому що я хочу добре розуміти українську. Правда, я не завжди розумію диктора. Я ще не дуже добре знаю українську мову. Пізно ввечері я читав газету.

Потім викладач запитує Лейлу. Лейла теж розповідає, що вона робила ввечері.

- Учора ввечері я теж робила домашнє завдання. Я виправляла свої помилки в диктанті, читала текст, повторювала дієслова, писала вправи. Потім я писала лист додому, згадувала свою маму, тата і молодшу сестру. Я думаю, що вони теж часто згадують мене.

На другому уроці ми читаємо новий текст і перекладаємо незнайомі слова, пишемо дієслова.

Завдання 5. Уявіть і опишіть ваш майбутній кабінет, відділення, лікарню.

Тема 2. Характеристика стану хворого при дитячих інфекційних захворюваннях.

План.

1. Засоби вираження смислових відносин у тексті
2. Види смислових зв'язків у тексті.

Мета: ознайомити студентів із особливостями вираження смислових відношень у тексті; сформуванню вміння давати визначення різним видам смислових зв'язків у тексті, які є в медицині; навчити ефективно використовувати компоненти смислових зв'язків у тексті, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Засоби вираження смислових відношень у тексті
2. Види смислових зв'язків у тексті.
3. Граматичні конструкції, які є у цій темі.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Читати і відтворювати граматичні конструкції..
2. Відповідати на запитання з означеної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. А) Прочитайте текст, знайдіть слова в місцевому і знахідному відмінках. Поставте до них питання.

МИ З САІФОМ

Ми з Саіфом - земляки. Ми раніше жили в одному місті, на одній вулиці і навіть вчилися в одній школі! Ми дружили на батьківщині і зараз в університеті ми завжди разом. «Нас не розлити водою», як кажуть слов'яни. Ми навіть трохи схожі і у нас однакові смаки. Саіф любить музику і футбол. І я теж. Ми обидва

граємо на гітарі і співаємо пісні. Ми завжди виступаємо на студентських концертах. Ми співаємо пісні, а іноді я читаю вірші.

Але ось одного разу ми зустріли на дискотеці дівчину. Її звали Марія. Вона вчиться теж на першому курсі. Вона дуже красива, симпатична, привітна. Кумар відразу ж закохався в неї. Тепер я рідко бачу його ввечері в гуртожитку. Вони разом гуляють в парку, бувають в кіно, в театрах, на концертах, на дискотеках. Кумар навіть почав писати вірші, але він не показує їх мені. Він робить завдання так собі. Раніше Саїф отримував «п'ятірки», а тепер «трійки» і «двійки». Викладач робить зауваження, але він, не чує їх. Бідний Саїф! Він день і ніч думає про свою Марію. Правда, Марія скоро поїде на канікули в інше місто. Що ж буде робити мій бідний друг? Як він буде жити?

Б) Знайдіть дієслова недосконалого і доконаного виду.

В) Перекажіть текст.

Завдання 2. Поставте питання до виділених слів.

1. Іван Іванович раніше жив **в Києві**. 2. **Валерій** влітку поїде **в Одесу** та Львів. 3. Дмитро **в січні** приїде з **Черкас**. 4. Денис вивчає **українську мову і літературу**. 5. Кумар **погано** написав диктант. 6. У Антона є **брат**. 7. У **Марії** немає сестри. 8. Зазвичай в середу **студенти** грають в футбол. 9. Завтра Курт напише **лист** на Батьківщину. 10. У **середу** у нас будуть збори. 11. У Львові багато **парків**. 12. На столі лежить **моя** книга.

Тема 3. Характеристика стану хворого на основі скарг при захворюваннях сенсорної та нервової систем.

План.

1. Особливості авторського викладу інформації
2. Компоненти і структура авторського мовлення (на прикладі тексту за фахом студента).

Мета: ознайомити студентів із особливостями авторського викладу інформації; сформувати вміння давати визначення різним видам авторського мовлення, яке є в медицині; навчити ефективно використовувати авторський виклад інформації, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Форми авторського викладу інформації.
2. Компоненти і структуру авторського мовлення.
3. Граматичні конструкції, які є у цій темі.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Читати і відтворювати граматичні конструкції.
2. Відповідати на запитання з обраної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. Вставте пропущені літери.

Ми і.....мні студенти. Зараз ми ж...ємо в Одесі і вчи...ся на першому курсі в мед...ного фа куль...ту. Наша група не дуже вел...а. У нас в групі 10 студентів. Ми всі при...ли з Індії.

Зараз ра....к. Скоро заняття. Ми чек...мо викладача.

Урок починається о 9 годині. Наша вик...чка Ганна Петрівна добре знає англ....у мову.

На уроці ми говоримо украї....ою і англійською. Ми добре розуміємо Ганну Петрівну тому що вона гово...ть повільно і голосно.

Анна Петрівна зап...є Імара:

- Імар, що Ви роб...и вчора ввечері?

- Учора ввечері я ро...в домашнє зав...ння. Я вчив грам...ику читав і перекладав текст писав вправи, повто....ав дієслова. Увечері я гот...ав вечерю. Потім див...ся телевізор.

Я майже завжди дивлюся прог....му «Час», тому що я хочу добре розуміти українську. Правда, я не за....ди розумію диктора. Я ще не дуже добре знаю українську мову. Пізно ввечері я ч....ав газету.

Потім викладач зап...ує Лейлу. Лейла теж роз....ідає що вона робила ввечері.

- Учора ввечері я теж роб....а домашнє завдання. Я випра....яла свої помилки в дик...нті читала текст, повто....вала дієслова пис...а вправи. Потім я писала лист додому, згад...ала свою маму, тата і молодшу сестру. Я думаю, що вони теж ч....то згадують мене.

На наступному уроці ми чит....мо новий те...т і перекладаємо незнайомі слова, пишемо дієслова.

Завдання 2. Розставте знаки пунктуації.

Завдання 3. Дайте відповіді на питання. Підкресліть потрібне.

а) скільки звуків в слові схожа?

Варіанти відповіді: 5, 4, 6.

б) чи є закінчення в слові міг? Якщо є, вкажіть його.

в) якою частиною мови є слово вміти ...?

Варіанти відповіді: дієслово, прислівник, іменник.

г) яким членом речення є словосполучення молодша інших ... й (На ганок вийшла знову якась жінка молодша інших ? Варіанти відповіді: підмет і присудок, означення, обставини.

д) які типи зв'язку простих речень присутні в виділеному складному? Варіанти відповіді: тільки сурядний; тільки підрядний; тільки безсполучниковий; підрядний і безсполучниковий.

Тема 4. Характеристика стану хворого/потерпілого на основі скарг при захворюваннях чи ушкодженнях опорно-рухового апарату.

План.

1. Писемне мовлення.

2. Правила і норми етикету при оформленні документації.

Мета: ознайомити студентів із особливостями писемного мовлення; сформуванню вміння давати визначення різним правилам і нормам етикету при оформленні документації; навчити ефективно використовувати компоненти і структуру писемного мовлення, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Види писемного мовлення.

2. Правила і норми етикету при оформленні документації.

3. Граматичні конструкції, які трапляються у цій темі.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Читати і відтворювати граматичні конструкції.

2. Відповідати на запитання з обраної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. Визначте вид наведеного нижче резюме. Обґрунтуйте свій вибір

Зразок резюме

ЛІКАР

Мета	Отримання робочого місця за спеціальністю анестезіологія
-------------	--

Основна інформація

ПІБ	Іванов Андрій Іванович
Спеціалізація	Анестезіолог
Очікуваний рівень оплати праці	Від 10000 грн. в місяць
Вік	25 років
Адреса:	м. Одеса, пров. Чернишевського, буд. 12, кв. 1
Моб.тел.	063 123 45 67

Освіта

Освіта	Одеський національний медичний університет, I медичний факультет Спеціальність за дипломом – лікувальна справа
Інтернатура	Одеський національний медичний університет, кафедра медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії,

Професійні навички та знання

Практичні навички	Практика в Одеській міській клінічній лікарні швидкої та невідкладної медичної допомоги під час проходження інтернатури, робота на швидкій допомозі та мед.братом у вільний від навчання час.
Іноземні мови	Англійська – рівень B2, французька – рівень A2
Володіння ПК	На рівні користувача
Сертифікати	

Додаткова інформація

Сімейний стан	Одружений, дитина
Відрядження	Не заперечую
Хоббі	Спорт

Єгорова Ірина Андріївна

Київ, вул. Свободи, д. 3, кв.8

Мобільний телефон: +380639035671

Мета: отримання посади у відділі постачання

Освіта: 1990 – 1995 рр. Київський державний інститут торгівлі.

Спеціальність: економіст

Досвід роботи 1996 г. – до сьогодні у Компанії «Союз»

Посада: економіст

Додаткова освіта Курси підвищення кваліфікації при Київському суспільстві кооператорів (1995р.)

Додаткова інформація ПК – користувач: Word, Excel англійська – розмовний

Завдання 2. Визначте, які помилки в структурі і оформленні резюме допустив автор.

Анна Петрова, 26.10.1969 р

Іваново, вул. Кузнєцова, д.50, кв.64

Посада: помічник керівника компанії

Освіта: 1976 - 1988: середня школа № 13 з економічним ухилом 1988 - 1993: ОНУ, факультет економіки і управління, кафедра «зв'язки з громадськістю»

Додаткова освіта: 1992 - 1993 роки: курси інтенсивного вивчення англійської мови

Додаткова інформація: знання ПК, володію англійською мовою.

Досвід роботи: 1994 - 1998 рр .: секретар компанії «ІвАстраМед» 1998 - 2004 рр .: заступник начальника відділу продажів компанії «ІвАстраМед» 2005 - по н. час: помічник керівника ТОВ «Ротон»

Рекомендації: не маю

Завдання 3. Обговоріть із своїм другом особливості, що відображають варіанти українського і міжнародного написання резюме. Напишіть приклади резюме. Напишіть резюме про себе.

Тема 5. Інформаційний аналіз і репрезентація аргументованого повідомлення.

План.

1. Презентація змістової структури тексту

2. Критерії розуміння тексту

Мета: ознайомити студентів із особливостями змістової структури тексту; сформулювати вміння розрізняти різні критерії розуміння тексту; навчити використовувати компоненти і структуру тексту, правильно розуміти і вживати граматичні конструкції, які функціонують у них.

Здобувачі вищої освіти повинні знати:

1. Змістову структуру тексту.
2. Критерії розуміння тексту.
3. Граматичні конструкції, які є у цій темі.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

1. Читати і відтворювати граматичні конструкції..
2. Відповідати на запитання з означеної теми.

Література.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, Н.П. Литвиненко та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с. + аудіододаток.

Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 2. Основи професійного мовлення: підручник / С.М. Луцак, А.В. Ільків, О.І. Криницька та ін. К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 456 с. + аудіододаток.

Ukrainian Lessons: Inspiring Resources for Learning. URL: <https://www.ukrainianlessons.com/>

Learn Ukrainian – Loecsen. URL: <https://www.loecsen.com/en/learn-ukrainian>

Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2004. 324 с.

Українська мова як іноземна. Практикум / Гавдида Н. І, Гінсіровська І. Р., Назаревич Л. Т., Федак С. А., Штанюк О. М. [Посібник] Тернопіль: Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 170 с.

Жангазінова Р., Кусяк С. Українська мова для іноземців. Розділ III. Синтаксис: [навчально-методичний посібник для самостійної роботи іноземних студентів підготовчого відділення галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 18 с.

Практичний блок для самостійної роботи.

Завдання 1. Прочитайте полілог. Підкресліть засоби вираження:

- а) з'ясування погляду,
- б) викладення власного погляду, думок співрозмовника,
- в) згоди і незгоди.

Оля: - Петя, чому ти не готуєшся до іспитів? Що ти читаєш?

Знову детектив?

Петя: - Так, детектив. Дуже цікава книга. Не можу відірватися.

Оля: - Не розумію, як ти можеш захоплюватися цими книгами. На мій погляд, це несерйозна література. Вона мало що дає для інтелекту. Ти, звичайно, думаєш інакше?

Петя: - Ти не маєш рацію, Оля. Коли я читаю детективи, моя голова відпочиває. Я думаю, це корисно, особливо перед іспитами. По-моєму, Андрій такої ж думки. Як ти вважаєш, Андрію? Хто правий, я або Оля?

Андрій: - Я, мабуть, згоден з Олею. З моєї точки зору, детективи - шкідлива література. У цих романах завжди добро перемагає зло. Зло завжди карається. А в житті часто все навпаки. Тому, у мене така думка: детективи відводять від життя. А життя нелегка штука!

Маша: (підходить) - Привіт! Про що сперечаєтеся? Готуєтеся до іспиту?

Оля: - Та ні. Ось сперечаємося про детективи. Петя вважає, що детективи допомагають йому відпочивати, а Андрій думає, що детективи далекі від нашого

нелегкого життя. А я впевнена в тому, що треба не детективи читати, а до іспитів готуватися!

Андрій: - А як ти ставишся до детективів? Згодна зі мною?

Маша: - Ні, Андрій, нічого подібного. По-моєму, якраз навпаки, детективи - прекрасна література. У них завжди є гарний, сильний герой, який бореться за справедливість. Один проти всіх. Мені здається, що в житті я обов'язково зустріню такого героя.

Андрій: - Тобі доведеться довго чекати.

Маша: - Тобі здається, не зустріню? А я так не думаю. Обов'язково зустріню.

Андрій: - Сумніваюся.

***Завдання 2.** Як ви думаєте, які з цих мовних засобів вживаються при офіційному спілкуванні, які з них нейтральні, які використовуються в розмовному мовленні?*

***Завдання 3.** Ще раз перегляньте полілог. Прочитайте текст. Визначте, чи доречна інформація, що наявна в тексті, в діалозі.*

Петя любить читати детективи, але не перед іспитами. Оля ж вважає, що детективи - несерйозна література, але іноді ця література розвиває інтелект. З точки зору Андрія, ця література просто шкідлива, тому що обманює читача. Адже в житті все не так, як показано в цих романах. Для Маші детективи - прекрасна література, тому що головний герой - розумний, він завжди перемагає.

***Завдання 4.** Сформулюйте погляд кожного з учасників дискусії. Почніть своє висловлювання так:*

З погляду (кого?), ... На думку (кого?), ... Як вважає (хто?), ... (Хто?) (Не) згоден (з ким?). (У кого?) Така ж думка, як і у (кого?)

***Завдання 5.** Прочитайте діалог Олі з викладачем Володимиром Олександровичем. Знайдіть форми вираження згоди і незгоди. Зверніть увагу на виділені конструкції неповної (часткової) згоди.*

Оля: - Володимире Олександровичу, як ви вважаєте, детективи - хороша література? Ми з друзями говорили про це. З точки зору Андрія, детективи - це шкідлива література, тому що в ній багато неправди, а на думку Петі і Маші, ці романи цікаві і корисні. А як ви вважаєте?

В.А. : - У якійсь мірі, мають рацію всі. У чомусь має рацію Андрій - в детективах є деяка неправда, але вона потрібна для того, щоб читач твердо був упевнений - завжди перемагає добро. В цілому, мають рацію і Маша з Петром, детективи - цікава література, але все не так просто.

Оля: - Чому?

В.А.: - Ну, припустимо, людина, яка читає детектив, хоче бути схожа на героя, який один перемагає «злих, недобрих» людей, але ж боротьба добра зі злом - це не гра, а соціальна проблема.

Оля: - Може бути, ви і праві, але, на мій погляд, в детективах ця проблема не вирішується.

В.А. : - У деяких випадках, ти маєш рацію, не вирішується, але ж є й інші романи - Едгара По, Юліана Семенова, Жоржа Сіменона.

Оля: - Мені важко з вами погодитися.

В.А. : - Ну що ж, у кожного своя думка.